

Kesä Koivistol jatkuu

Seppo Mannonen

Osa 6

*Meil ol lehmä poikiint, siint saatii ternimaitoo. Sit paistet-
tii uunis, se ol hyyvää ku kaverin kans sitä oikee syöttii.*

Sit aloteltii heinä tekkoo. Isä ol olt lomal, saant pari viikatetta, jotka piti terottaa hyväst. Napuriis ol tahko missä niitä veivattii kovast. Hankoi ja haravii löyty laaost. Isä niitti kahteen päivään talo alapuolel olevaa peltoa. Heiniin annettii kuivuu pari päivää levällään, sit niitä alettii haravoimaa saatoil. Saatot levitettiin hajalleen aamul, jos ol poutaa ja illal tai sattee uhates ne taas kootti saatoil.

Sit ku ne ol kuivii nii saato al työnnetti sapilaat, ohuet haapariut, joilla saatto kanettii lattoo. Mei pihäs ol naveta pääs heinälato, ja naveta vintil ol olkii ja vanhoi heiniä. Niitä käytettii kuivikkein. Sit hyö männiit kesopuolel heinä tekkoo ja mie jouvui yhe päivän olemaa Kertu kans. Mut seuraavan päivän mie pääsin mukkaa. Kesopuolel ol pien lato, mihi heinät kannettii. Äiti niitti heinää ja mie muite lapsiin kans leiki rannal.

Siel olkii ihanat hiekkarannat, mis myö leikittii ku äiti muite naiste kans tek heinää. Heinälalon seinustal ol eväskori mis käyttii syömäs voilevät ja välil vaa juomas. Siel alasti kävelin ja kahlailin loivas hiekkarannas. Meri ol iha tyy ja aurinko helotti kirkaalt taivvaalt. Mie kahlailin yhe isomman poja kans. Myö mäntii nii etäs ettei äitii näkynt.

Rannast löyty jottai tavaroit, poika sano et ”nää on haparii, ja ne on meijä ku myö ne löyvettii”. Tuollast hapari sanna en viel olt kuultkaa. Sit kuulu jostai ku äiti huus minnuu. No myö vastattii ja äiti tul vihasen vastaa. No sit myö oltii vaa siin lähel ja kahlailtii siin lähel ja pyyvettiin käsin pienii kalloi, siel ol oikee ihanaa. Iltapäiväl ku piettii lepohtetkee laon seinustal, äiti huomias ”herrane aika siehä oot saant jo liikaa aurikoo, nyt äkkiä vaatteet pääl”.

Mie olin vähä huonovointine ja istuskelin laon varjos. Äiti läks aikasemmi kottii ku muut heinätekiät. Miul ol ilal vähä kuumetta, ja äitä voitel minnuu jollakii rasval. Nii mie taas seuraavan päivän jouvu olemaa Kertu kans. No sit ol ukkostakkii ja heinät kesopellos olliit saatoil.

*”nää on haparii,
ja ne on meijä
ku myö ne
löyvettii”*

Pari päivä pääst äiti otti miut mukkaa, nyt mäntii Sepäluotoo, se ol pien saari siin kesopeltoi vieres. Meil ol iso vene lainas. Saares ol muutama lamma joist kaks ol meijä. Mie juoksentelin lampahii peräs, ja kiertelin saare rannat hapari mielessäi. Saaren selkäranna puol ol kivine ja tuuline, mut tyy ni puol ol hiekkarantaa. Heinät koottii venneeseen ja vieti kesopel-
lol kuivumaa. Äiti pisti miut istumaa peräpiital, ja hää kahlas vennee vieras ja työns vennettä. Mie istuin peräs ja äiti laulo miulle.

Keskel salmee ol vettä äitii kainaloih saakka, ni mie ajatelin et vaik Kujalas Elimäel ol hyvät pellot, mut ei mittä näi ihanaa. Heinät nosteltii pellol ja haettii viel kaks venneelistä. Ni äiti tuumas et ”meil on jo riittäväst heiniä ja nuo rantaheinät ovat vähä huonoit heiniä”. Äiti levitteli heinät ja tuumas: ”olkoot levällää, huomen tuun ja käännellä ne karheel”. Illal meil istu naapuri naisii, hyö suunnitteliit Kirkos käyntii tulevan pyhän. Isol venneel ois hyvä männä, mut se pittää soutaa Syväsalme kaut Köllinennää, joka on mei ranna vieres. Nii sit pyhäamun katseltii ilmaa ja huvält näyttii.

Naisii tul rantaa pitkis hammeis olliit hieno näkösi, mut kettää muita lapsii ei olt lähös. Venettä ol siivottu. Vennees ol kaks airoparrii. Kokas istu yks naine Äiti asettu soutamaa, ja pist miun istumaa keskiipiitalle kahe naise välillä, jost hää näki miut koko ajan. Peräs ol toine soutaja ja peräs istu viel yks naine. Nii sit souveltii pienes myötätuules kirko rantaan mis äiti katsel tuttuu venevalkamapaikkaa, mut ei löytänt. Nii sit karautettiin rantaan ja keulanaine hyppäs rantaan ja nykäs venettä nii myö muut päästii kuivi jaloin rantaa.

Pojat Mannonesn kaupassa Kuirlahdella 30-luvulla

Kuirlahden ja Soukan yhteinen kansakoulu

Kirkko ol mäe pääl, joka ol paha kiivetä ylös. Äitiki nahkakenkissään män polvilee rintees. Kirko pihal ol paljo väkkee. Kirkos istuttii penkis. Virsii ku veisattii ni se tuntu mukavalt, mut ku pappi rupes saarnaama ni sit miulle kävi aika pitkäks. Kirko lattiaa tutkin ja sen muistan minkälaine vähä huonokuntone se ol, mut papi saarnast en muista mittää.

Kirkon jälkee mäntii kyllää äiti tuttava luokse kirko lähel. Siel saatii korviketta ja leipää. Sit taas kokonuttii vennee lähel ja katseltii

ku tuul ol kääntyt läntee ja voimistunt. Nii hypittii venneeseen ja alettii soutaa. Nyt ol jo kohtalaine aallokko ja vettä roiski venneeseen. Venneest kaivettii kous-sika esille ja alettii lippoo vettä pois, mut ei sitä paljoo tarvittu. Soutajii vaihetti välil, nii päästii kotisaare suojaa eikä aallokko ennää olt. Vennees haasteltii papi saarnast ja muis asioist mitä kukii ol kuult. Nii sit oltii omas rannas ja miun ainoa kirkkomatka Kiurlahelt ol tehty, joka jäi mieleen.

Viesti on luettavissa
myös netissä.

www.koivistolaiset.net

Riikka Salokannel
Päätoimittaja

Kenen on koivistolaisuus?

Tunnustan. Olen kovin omistushaluinen tyyppi. En niinkään mammonaan, vaan erilaisiin asioihin, joissa olen mukana. Nytkin kun Koiviston kirkkoa viimein ollaan palauttamassa alkuperäisen käytön asuun, en ole varma siitä miltä se minusta tuntuu. Etten vain olisi vähän harmissanikin hienosta asiasta. Älkääkäs käsittäkö väärin, en ole oikeasti harmissani, että kirkko saadaan kuntoon. Harmittelen omaa reaktiotani: minusta tuntuu, että sittenkin väärät ihmiset kunnostavat kirkkoa, tai siis ei meikäläiset, tai siis sen rahoittavat jotkut toiset, joilla siihen mahdollisuus on. Niin kuin minulla olisi mitään omistajuusoikeutta kirkkoon. Kirkkoon, jonka pihalla olen elämäni aikana käynyt alle kymmenen kertaa. Kirkkoon, jonka seurakuntaan en kuulu. Yhtä kaikki, hienoa että kirkko kunnostetaan urkuja myöten. Minä nyt vaan tunnun reagoivan koko maailmaan ympärilläni, että se olisi jollain lailla minun.

Tuo asioiden omistajuus, kokemus omistajuudesta, on tätä nykyä kyllä kääntynyt muuallakin niin päin, että me ihmiset omistamme oman elämämme ja siihen liittyvät kokemukset ja tunteet, joskus jopa asiat ja esineetkin. Kokemus asioista on ikiomamme riippumatta siitä mikä juridinen suhde meillä kokemuksen, tunteen aiheuttajaan on.

Tätä käsitystä hyödynnetään monissa asioissa. Tuotesuunnitteluun otetaan nykyään tuotteiden käyttäjät mukaan. Brandeihin liittyvissä päätöksissä kuunnellaan brändien omistajia, niitä asiakkaita, jotka ovat oikein maksaneet siitä, että saavat kyseisen brändätyn tuotteen omaan elämäänsä. Tätä käyttäjien mukaan ottamista kehitysohjelmiin, käyttäjakeskeistä ja osallistavaa kehittämistyötä voimme tehdä myös koivistolaisuuden edistämiseksi.

Koivistolaisuuden omistavat kaikki ne, jotka koivistolaisuuden omakseen kokevat tai voisivat kokea. Samaten Koiviston Viesti on yksi brandi, josta seuramme jäsenet oikein maksavat, saadakseen sen kerran kuussa omakseen. Käyttäjakeskeisyyden ja osallistavuuden nimissä ei riitä, että kesällä juhlissa kyselimme ajatuksianne Koiviston Viestistä. Ei riitä, että riemumielin otamme vastaan ja julkaisemme lukijoiden, toisten koivistolaisten juttuja lehdessä. Koiviston Viestin tekoon osallistavuuksia aiotaan kehittää niin, että osa Koiviston Viesteihin päätyvästä materiaalista on yhteisten lehdenkopojen aikaansaannosta. Tulemme kiertämään eri puolilla Suomea ja järjestämään koivistolaisten porukoiden kanssa yhteisiä oman lehden tekotalkoita.

Koiviston Viesti on koivistolaisten ikioma lehti ja siihen on meillä kaikilla henkinen omistajuus.

Hartaast'

Meidän Isä, joka olet taivaassa

Olemme tottuneet puhumaan Jumalasta 'taivaan Isänä'. Tämä on kuitenkin hyvin harvinaista maailman uskonnoissa. Itse asiassa juutalaisuudessakin ajatus Jumalasta isänä on aika vieras.

Käyttelin tässä Raamatun hakuohjelmaa ja löysin Vanhasta Testamentista 18 kohtaa, jossa tavalla tai toisella viitataan Jumalan isyyteen. Suurimmassa osassa näistä Jumalan toimintaa verrattiin isän toimintaan. Viidessä viitattiin siihen, että hän on Daavidin tai tämän pojan isä ja yhdessä ennustettiin tulevan messiaan olevan Iankaikkinen Isä. Jeremian kirjassa (31: 9) Jumala antaa Israelille tulevaisuutta koskevan lupauksen: "He tulevat itkien, hartaasti rukoillen, ja minä itse johdatan heitä. Minä vien heidät runsasvetisten purojen äärelle tasaista tietä, jolla he eivät kompastu. Minä olen Israelin isä ja Efraim on minun esikoiseni." Aika vähän, kun löysin 'Jumala'-mainintoja lähes 3000 ja 'Herraa' (joka yleensä tarkoittaa 'Jahvea') oli käytetty yli 6000 kertaa.

Sitten syntyy maan päälle Jeesus, joka alusta asti (esim. 12-vuotiaana temppelissä opettaessaan) puhuu Jumalasta Isänään. Ja Luoja vahvistaa tämän Jeesuksen kas- teessa ilmoittaen kaikille ääneen: "Tämä on minun rakas poikani". Saamme yht'äkkiä kuulla, että hän on jonkun isä - ei vain harvinaisissa tapauksissa verrattavissa isään. Jeesus kulkee maan päällä ja puhuu koko ajan hänestä ja Isästä.

Ja sitten Jeesus räjäyttää pankin. Hän veuvoo opetuslapsia: "Rukoilkaa te siis näin: Isä meidän.." (Matt 6: 5 - 13). Varmemmaksi vakuudeksi Paavali vielä selittää kristityille: "Ja koska tekin olette Jumalan lapsia, hän on lähettänyt meidän kaikkien sydämiin Poikansa Hengen, joka huutaa: "Abba! Isä!" (Gal 4: 6, ks. Room 8: 15)". Ei ole kyse vain ihanasta Isä-Poika -suhteesta, jota saamme ihailen seurata vierestä. Jumala haluaa asettua meidän isäksemme. Me saamme lähestyä häntä ja odottaa Jumalan omaksi lapseksi ottamista.

Tätä ei olisi voinut arvata, ellei Jeesus itse olisi sitä ilmoittanut.

*Tätä ei olisi
voinut arvata,
ellei Jeesus
itse olisi sitä
ilmoittanut.*

Rakennusmestari, sotaveteraani

Aarne Ensio HALLIPELTO

s. 25.1.1918 Koivisto, Makslahti
k. 15.9.2012 Kauniala

*Hetket ovat kuin laivat,
ne lähtevät armottomasti aikanaan.
Meidän on oltava kuin satama,
tyynesti kaivaten.*

Aatos, Pirjo, Marianne, Erika, Zion
Heikki, Laila, Minna, Martti, Petteri
Omaiset ja ystävät

Siunaus toimitettu läheisten läsnäollessa
Lämmin kiitos osanotosta.

Rakkaamme

Arvi KURKI

s. 23.1.1927 Koivisto
k. 21.10.2012 Askola

*Me muistamme katseesi kirkkahan
me muistamme hymysi hyvän.
Elit kaikkiesi antaen uhraten
unes olkoon kaunista syvää.*

Kaivaten
Anni
Juha, Timo, Heli,
Eija ja Veikko perheineen
sisaret ja veljet

Kiitos kaikille osanotosta. Siunaus toimitettu läheisten läsnäollessa. Kiitos Askolan kotipalvelun, Mäntyrinteen ja Hoivax & Avux kotipalvelun henkilökunnille hyvästä hoidosta.

KOIVISTON viesti

Toimitus ei vastaa sille lähetetystä materiaalista. Lehden vastuu ilmoituksista rajoittuu ilmoitushintaan.

Kirjoittajat vastaavat tekstien sisällön oikeellisuudesta ja toimittamiensa kuvien käyttöoikeuksista.

Toimitus voi tarvittaessa lyhentää tai muokata sille toimitettua aineistoa.

Liikeilmoitukset 50 snt/ppm
Kuolinilmoitukset 34 snt/ppm
Lasten kuvalliset onnittelet 6e/kpl

Aineisto mieluiten digitaalisena:

studio@salokanneltoivonen.fi

Muussa tapauksessa paperikopiot, muistitikku tai CD-levy sekä valokuvat toimitetaan osoitteeseen:

Studio Salokannel & Toivonen,
Koiviston Viesti p. 03 7824 553
Rauhankatu 8, 15110 Lahti.

Aineisto palautetaan vain jos mukana on postimerkillä varustettu palautuskuori osoitteineen.

Tilaukset, osoite- ym. muutokset

aina kirjallisena tai sähköisesti edellämäinnittuihin osoitteisiin.

Tilauksia ei tarvitse uusia.

Seuran jäsenmaksu 28e, sisältää vuoden jäsenlehdet. Seuran kautta voi myös maksaa Karjalan Liiton jäsenmaksun 10e. Lehdessä julkaisemattomia artikkeleita ja kirjoituksia julkaistaan seuran kotisivuilla www.koivistolaiset.net, jossa myös tämäkin lehti on luettavissa myöhemmin.

Jäsenlehdien postituksesta pohjoismaihin +2e/vuosi, eurooppaan +7 e/vuosi muualle maailmaan +12 e/vuosi
Pankkiyhteys: Nordea 151930-186847

Päätoimittaja

Riikka Salokannel, 0400 94 96 95

Kuvatoimitus ja taitto

Rami Toivonen, 0400 780 398

ISSBN 0780-1289

KUSTANTAJA:

Suomen Koivisto-Seura r.y.

Jäsenlehti. Ilmestyy kerran kuukaudessa, kuun 20. päivänä.

Lehteen tarkoitettujen ilmoitusmateriaalin tulee olla toimituksessa viimeistään lehden ilmestymistä edeltävän kuun lopussa.

Johtokunna asjoi

Johtokunta kokoontui lauantaina 29.9.2012 klo 10 Vanhamoision seuratalolla koivistolaisten yhdistysten yhteistapaamisen edellä. Seuraavia asioita käsiteltiin:

Johtokunta keskusteli Helsingin Koivisto-juhlista. Juhliin oltiin tyytyväisiä. Juhlien tuotto oli ylijäämäinen. Helsingin Koivistolaisten juhlatuotoimikunta kokoontuu vielä käsittelemään juhlista saatuja kokemuksia.

Helsingin juhlilla toteutettuun Koiviston Viestin lukijakyselyyn saatiin 150 vastausta. Niiden perusteella on selväkin selvempää, että Koiviston Viesti koetaan edelleen merkittäväksi koivistolaiseksi viestintävälineeksi, ja merkittävä osa jäsenistä lukee kaiken, mitä lehdessä on. Moni myös arkistoi lehden. Kyselystä poiki monia toiveita ja ideoita, joita toimitus ja toimituskunta hyödyntävät.

Koivistolle kesällä 2014 suunnitteilla olevien juhlien järjestämiseksi päätettiin perustaa toimikunta, johon valittiin johtokunnan paikalla olleiden kokousedustajien keskuudesta Tuula Agge Turun ja ympäristön Koivistolaisista. Aikaisemmin asialle on vihitty jo Seppo Mäkinen, joka toimii tällä hetkellä Pietarista käsin. Muita henkilöitä esitettiin, ja heiltä pyydetään suostumus tehtävään.

Käytännön asioita järjestämään tiedustellaan osaavaa matkanjärjestäjää. Koivistolle matkataan seuran ja eri ryhmien omilla linja-autoilla. Seura pyrkii tarvittaessa järjestämään paluumahdollisuuden saman päivän aikana sitä haluaville.

Rajamuodollisuuksien vuoksi meno ja paluu on matkattava samalla linja-autolla. Koiviston kirkolla on tarkoitus järjestää yhteinen ohjelmallinen osuus. Päätettiin 50 euron varausmaksusta per henkilö, koska lähtijöiden määrää on hyvin vaikea arvioida. Varausmaksua ei palauteta. Haasteellisuutta lisää käytännön olosuhteiden rajallisuus nykyisissä oloissa Koivistolla. Juhlatuotoimikunta ryhtyy pohtimaan käytännön järjestelymahdollisuuksia ja kaikkia matkaan liittyviä osa-alueita.

Johtokunnan, työvaliokunnan ja toimikuntien yhteistyötä kehitetään. Toimikunnilta pyydetään vuosikertomukset, toimintasuunnitelmat ja laskelmat vuodenvaihteeseen mennessä.

Suomen Koivisto-Seuran vuosikokous pidetään 16.3.2013 Porvoossa Ravintola Iiriksessä, Aleksanterinkatu 20. Päivä alkaa perinteiseen tapaan tulokohveilla klo 10 ja jatkuu vuosikokouksella klo 11 ja sen päätyttyä talvipäivän vietolla noutopöydän antimista nauttien. Seura maksaa jäsenetuna 10 euroa aterialipusta.

Johtokunnan seuraava kokous on lauantaina 9.2.2013 klo 11 Koiviston Säätiön tiloissa Porvoossa osoitteessa Aleksanterinkatu 12.

Turun ja ympäristön Koivistolaiset ovat lahjoittaneet seuralle DVD-tallenteen, johon on taltioitu koivistolaisen evakkoryhmän sankarillisilla toimillaan pelastaneelle lentomestari Kelpo Virralle Porissa järjestetty kunnianosoitus.

Koiviston kirkon entistämiprojekti –kuvia kaivataan

Koiviston harmaagraniittikirkkoa ollaan nyt kunnostamassa alkuperäiseen asuunsa.

Tulemme Koiviston Viestin sivuilla seuraamaan perustettavan säätiön kuulumisia ja kirkon kunnostusprojektiä vaihe vaiheelta mahdollisuuksiemme mukaan. Ja jotta kirkon kunnostuksen lopputulos olisi alkuperäisen veroinen, tarvitaan tietoa siitä, millainen kirkko ja sen yksityiskohdat alun perin olivat. Meidän Koivisto-lähettiläämme Seppo Mäkinen on edustajamme asiassa perustettavassa säätiössä. Hän on näin Viestin välityksellä pyytämässä seuran jäsenistöltä kuvia, tai kopioita kirkon kuvista. Kaikenlaiset kuvat, joissa näkyy kirkko tai osia siitä, sisustuksen yksityiskohtia, kuvia penkeistä, valaisimis-

ta, alttaritauluista, tietoa ja kuvia uruista, kaikkea tätä tarvitaan.

Kuvia voi lähettää Koiviston Viestin kautta tai suoraan Seppo Mäkiselle. Koiviston Viestin kautta toimitettavat kuvat tulemme skannaamaan ja arkistomaan myös Koivisto Seuran ja Koivisto Viestin käyttöön. Suoraan Sepolle toimitettavat kuvat voi lähettää osoitteeseen: Seppo Mäkinen
General Director
CTS Engtec Ltd.
Nevsky prospect 114-116,
lit. A, 191025, Saint-Petersburg, Russia
seppo.makinen@ctse.fi

Kuva lainattu Inkeri Hiekkarannan kirjasta Koiviston kolmet kasvot

Seppo Mäkinen kertoo valmisteluvaiheesta seuraavasti: "Nyt valmistellaan papereita säätiön perustamista varten ja uskoisin tammikuussa meidän olevan valmiudessa (säätiön perustamiseen).

Sähköpostiviestissään Seppo jatkaa: "Nyt on aloitettu purkaa neukkuajan sisustusta ja sieltä löytyy paljon mielenkiintoista vanhaa, joka pitää säilyttää".

– Puheenjohtajalt' itseltää –

Ei tyhjää päähä issoi ajatuksii mahu

Pitkistä talvista on paljon kiitettävä kansanperinteen rikkautta. Maatalouden kuormitus painottuu kasvu-kauteen, ja sen jälkeen oli enemmän aikaa tarinoille ja puhdetöille. Sana "puhde" tarkoittaa päivän valkeneamista edeltävää ja illan hämärää aikaa.

Puhdetyö oli talouden tarvikkeiden valmistusta – jalkineita, astioita, huonekaluja. Tuolloin osattiin itse tehdä käsillä paljon enemmän kuin nykyisin, ja tehtiinkin. Eikä katseltu televisiota tai pelattu tietokoneella.

Nykyisessä globaalissa vaihdantataloudessa on usein edullisempaa ostaa kuin tehdä itse. Esimerkiksi kansallispukujen hankintahinnat ovat hurjia verrattuna siihen, mitä vaatteita kaupan räkiltä saa suoraan. Aikaisempaan verrattuna olemme siis rikkaampia tai köyhempiä; kumpikin tulkinta on perusteltavissa.

Kehitys on merkinnyt tekemisen ilon ja kulttuuriperinnön kaventumista. Suomen Koivisto-Seurassa tehdäänkin arvokasta työtä pitämällä yllä vanhoja käden taitoja. Myös ruokaperinteessä on paljon sellaista, joka kelpaa tämänkin päivän pöytään.

Itse tekemisen ei tarvitse rajoittua vanhan toistamiseen, voi askarrella karjalaisen kännykkätelineen tai kuntosalikontin. Mitähän muuta tämän päivän koivistolainen saattaisi synnyttää, jos vain sitä aikaa olisi?

Uusavuttomuudelle on keksitty kaikenlaisia verukkeita. Se on kuitenkin vain mielentila; tekemällä kyllä oppii mitä ihmeellisimpiä asioita. Emme me sentään niin paljon kyvyttömämpiä ole kuin aikaisemmat sukupolvet.

Jouni J. Särkijärvi

**Suomen
Koivisto-Seura r.y.**
Perustettu 1948

Toimii koivistolaisten yhdysseiteinä
- järjestää kotiseututilaisuuksia
- harjoittaa julkaisutoimintaa
- suorittaa kotiseutukulttuuriin liittyvää kokoamista ja tallentamista.

www.koivistolaiset.net

Puheenjohtaja, Jouni J. Särkijärvi
Kuurinniityntie 1, 02750 Espoo
puh. 040-561 4951
jouni.sarkijarvi@pp.inet.fi
Varapuheenjohtaja, Tuula Koppinen
Rauhalanpuisto 10 B 36, 02230 Espoo
puh. 050-516 5651
Sihteeri, Virpi Huhtanen,
Ahtaanmäki1A2, 02280 Espoo.
puh. 0440-501 806
virpi.huhtanen@kolumbus.fi
varalla Risto Kaukiainen, Helsinki

Taloudenh. Karjalan Tilikeskus/Patrikainen
Ratakatu 47, 53100 Lappeenranta
puh. 05-5448850
Perinnetoimikunta, Jorma Simola pj.
Proomukatu 6 A 14, 15140 Lahti
puh. 040-564 9341
Taidetoimikunta, Leena Airaksinen pj.
Metsäpirtintie 10 A 1, 02130 Espoo
puh. 050-548 1601
Senioritoimikunta, Helge Teikari pj.
07190 Halkia
puh. 019-664 8112

Hallituksen muut jäsenet:
Raimo Kyytsönen, Mäntsälä
varalla Hannu Veijalainen, Lahti
Eero Ahtikari, Piikkiö. 050-525 5174
varalla Airi Saarinen, Turku
Tuomo Kokkala, Kotka. 050-589 4443
varalla seppo Rytkölä, Kotka
Esko Kaukiainen, Tuusula. 0400-800 752
varalla Pertti Hämäläinen, Espoo
Riitta Nurmi, Porvoo. 041-455 8885
varalla Marja-Leena Montonen, Porvoo

Hanna Silfver, Piispanristi. 02-243 2940
varalla Tuula Agge, Parainen
Tuula Raukola, Kotka. 044-522 8098
varalla Mirja Haapanen, Hamina

Koivisto-säätiö:
Hallituksen pj. Sirpa Taskinen
puh. 040-5811 642
Säätiön asiamies Pertti Hoikkala
Vanha Veckjärventie 11, 06150 Porvoo
puh. 040-583 5397
koivisto-saatio@kolumbus.fi

Muhkea kyläkirja valmistuu joulupukin konttiin

Patala – hiekkarantojen kotikylä

Patalalaisten pitkäjänteinen perinteentallennustyö huipentuu joulun alla kyläkirjan julkaisuun. Kyläkokouksia on pidetty Koivisto-juhlien yhteydessä vuodesta 1980 alkaen, ja jo kolmenkymmenen vuoden ajan on kokouksissa muisteltu ja kirjattu ylös muistoja ja muistikuvia elämästä ennen. Perinteentallennusta yli 20 vuoden ajan luottamukseen ja kyläkirjaan tähdänneen Inkerin Talon työn saattoi loppuun nuorempi sisar Anja Talo-Lehto apunaan työryhmä ja toimittajataittaja Tea Itkonen.

Kirja on upea paketti, jossa ehkä ensimmäistä kertaa on tarkkaan käsitelty yksittäisen koivistolaisen kylän kohdalla merenkuluelinkeinon vaiheita. Patalan viidessä kantatalossa oli jokaisessa omia laivoja, laivureita ja merimiehiä. Kun purjehduksen kulta-aika päättyi Pieta-

rin kaupan loppuessa sen jälkeen pistettiin ”kuokka vain teräväksi” ja muutkin elinkeinot tulivat tutuiksi. Patalassa on aikanaan ollut vahva kertomisen perinne, se kuuluu monien kirjoittajien koskettavissa kertomuksissa arjesta, meren arvaamatomuudesta, vaikeistakin ajoista ja iloisista koulun sekä perhejuhlista.

Kylän 64 talon asukkaita ja heidän jälkipolviaan on lähes kahden vuoden ajan kuulutettu ja etsitty eri kanavia pitkin, niinpä talo-osiostakin on saatu melkoisen edustava pihapiiriirroksineen ja lukuisine valokuvineen. Haluamme kiittää kaikkia kirjatalokoisiiin osallistuneita, oman ja naapurikylien väkeä. Kirjan muodossa olemme säilyttäneet kylän elämänmuodon, tavat ja kulttuurin sekä luoneet nuorille polun, jota pitkin voi kulkea ja löytää omille ja suvun juurille.

Kuvat Tea Itkonen

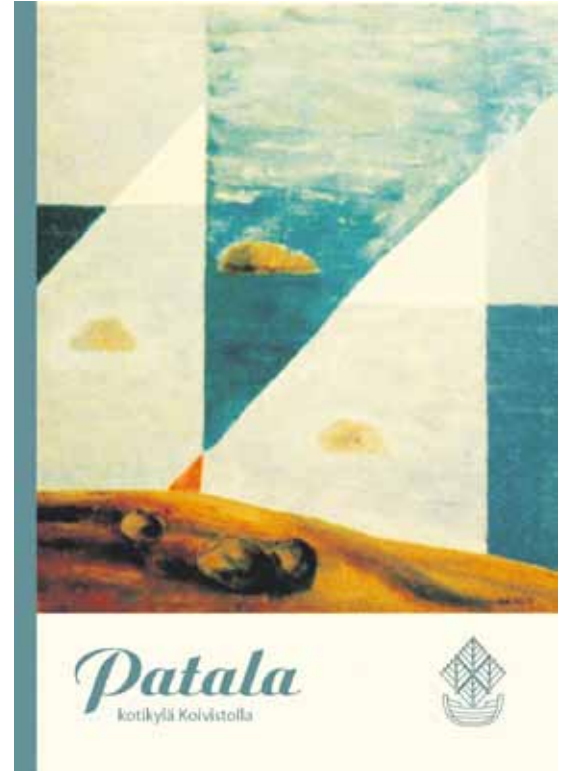
Lämpimästi tervetuloa kirjan julkaisutilaisuuteen!

Anja Talo-Lehto ja Tea Itkonen

Kirjan julkaisutilaisuus on lauantaina 15.12.2012 klo 11-14 Porvoon keskustassa, Omenamäen palvelutalossa, Tulliportinkatu 4. Kyläkirjaa saa ostaa tilaisuudesta, hinta 35 € (384 sivua).

Ennakkotilaukset postitetaan tilaajille hintaan 35 €. Uudet tilaukset 35 € + postituskulut: Anja Talo-Lehto, puh. 040 766 0497 tai anjatalo@gmail.com, Anja Talo, puh. 0400 857277 tai anja.talo@luukku.com tai Eija Vainio, puh. 040 716 1848 tai vainio.eija@gmail.com. Kun tilaat 12.12. mennessä, ehtii kirja jouluksi perille.

Kyläkirjaa varten toimitetut aineistot palautetaan marras-joulukuun aikana.

Kirjan moderni ja kaunis kansikuva on syntynyt Anja-Talo Lehdon siveltimestä.

Työryhmän kokouksessa kesällä Porvoossa Anja Talo-Lehto lukee merimuisteloja. Vasemmalta Martti Piela, Helinä Piela ja Terho Lehtola. Salin seinillä kirjan sivuja arvioitaviksi.

Kirjatyöryhmä tauolla, vasemmalta Anja Talo-Lehto, Anja Talo, Helinä Piela, Eija Vainio, Eino Piela, Terho Lehtola ja Martti Piela.

Leo Ruottu verkoilla jatkosodan aikaan. Kuva Eija Kärkkäisen kokoelmasta.

Nuotanvetoon aamuyöstä

Yrjö Ruotun muistelua tallensi tytär Anita Ollinen:

Lisäelinkeinona harjoitettiin kalastusta verkoilla, nuotalla ja rysillä pyyntiä. Talvisin harjoitettiin jäällä ns. ”putkakalastusta”. Lapset alkoivat tehdä työtä nuoresta pitäen.

Nuottakalastuksessa olivat mukana myös perheen työt, sitten vartuneempina tansseista tultuaan oli heidän mentävä suoraan venettä soutamaan ja airoissa oli väkisin nukahdattaa. Saaliit olivat usein hyviä, kerran saatiin 16-kiloinen lohi nuorasta.

Yhtenä päivänä ennen sotia se tapahtui, saatiin noin 6000 kg silakkaa syyskalastuksessa, tuulet kävivät mereltä päin ja toivat kalaparvia. Nuotat olivat noin 6 metriä leveitä ja 9 metriä pitkiä. Nuotta levitettiin ensin kahdella veneellä ja sitten alettiin vetää rantaan päin samalla reunoista kiristäen, jolloin se saatiin

veneen vierelle täynnä kalaa. Syksynä, jolloin ennätysaalis saatiin, oli Koiviston salmeen tullut valtava parvi silakkaa ja veden pinta aivan säpisi kaloista. Silakat hyppivät pystysuunnassa, päät poukkoilivat veden pinnassa. Haili hyppi kuulemma sivusuunnassa. Yrjö muistaa olleensa mukana ennätysaaliin nostossa. Kalaa mätettiin laatikoihin ja veneeseen ja kuljetettiin Tähti-nimisellä laivalla Viipuriin kalakauppoihin sekä torille. Elävä silakka, joka vielä hyppi laatikossa, meni kaupaksi kuin kuumille kiville.

Naapurin Hallikaisen perheen kanssa kilpailtiin, kumpi ehtii ensin nuotanvetoon aamuyöstä. Yksi veto kesti noin kaksi tuntia ja se, joka ehti ensin aloittaa, oli koko ajan toista edellä.

Keisarivallan aikana oli tapana lähettää kalalaivassa Keisarinnalle leipä, jonka ympärillä oli paistettua silakkaa, näin teki myös Lempi-äiti.

Vuosina 1924-1925 oli poikkeuksellisen lämmin talvi ja meri jäätyi vasta maaliskuussa, joulupäivänä mitattiin + 14 oC ja joulukirkkoon mentiin soutaan. Yrjö oli 6-vuotias ja muistaa seissemassa katselemassa rannassa kun mamma ja Helmi soutivat kirkosta. Paljaat kädet olivat airoissa. Vesi nousi ennätyskorkeuksiin jo syksyllä ollen parisen metriä ja pysytteli pitkään korkealla. Kotirannassa oli vesi noustessaan tuonut ison rysän ylemmäs rannasta mäenrinteeseen ja se lahosi sinne peittyen hiekkaan. Myöhemmin siitä oli näkyvissä vain pystyssä mustina törröttävät kehikot.

Valma Luukka täyttää 29.11. 75v Koiviston Viesti onnittelee

Muutamia hajamuistoja:

Valma Aulikki Luukka syntyi Koiviston Eistilän kylässä puoli seitsemän aamulla kelirikon aikana, joten vain isä oli mukana synnytyksestä. Valma oli perheen seitsemäs ja viimeinen eli "pahanpohjimmainen". Jaakkolan Kerttu-täti kertoi, että äiti oli luvannut jo odottaessaan Valma Jumalan palvelijaksi. Olivat silloin sekä äiti että isä jo uskossa. Itse sain tietää tästä vasta n. 10 vuotta sitten, kun Kerttu oli vanhainkodissa. - Evakkoon lähdettiin seuraavana päivänä kun täytin kaksi vuotta. Väli rauhan aikana palasimme kotiin Koivistolle ja uuden muuton jälkeen päädyimme Förbyhyn ja sieltä Raumalle, missä isä oli Hollmingilla työjohtajana sotakorvausalusten rakentamisen ajan. Yksi veljistä on edelleen Raumalla oltuaan eläkkeelle asti levyseppänä Hollmingilla. Raumalla kävin kansakoulun ja neljä vuotta Rauman Tyttölyseo.

Askolaan tulimme 1952. Isä ja äiti raivasivat käspelillä hehtaarin lisämaata ja isä veljien avustamana rakensi ja muurasivat itse talon Huhtaniittyyn. Minä kävin koulua Porvoossa. Sieltä pääsin ylioppilaaksi 1957. Jatkoisin teologisessa tiedekunnassa ja kävin töissä samanaikaisesti eri seurakuntien apulaisena. Kesät olin Askolan seurakunnan nuorisotyön aloitta-

jana. Pari vuotta ennen valmistumista pääsin täystoimiseen työhön Herttoniemen seurakuntaan ja olin siinä lehtorina vuoteen 1970, jolloin siirryin Töölöön aikuistyöhön, kun Herttoniemessä oli lapsityön ja nuorisotyön tekijänä Siilitien ja Myllypuron alueitten alue "pappina". Valmistuin virallisesti 22.2.1964, mutta papin oikeudet sain vasta 5.11.1988. Vuodesta 1970-vuoteen 1993 toimin Porlammin lukion ja yläasteen lehtorina. Opetin uskontoa, psykologiaa ja filosofiaa varsinaisesti, mutta lisäksi olin lukion opinto-ohjaaja ym.

Seurakuntien palveluksessa olin papin oikeudet saatuani kesäisin pappien sijaisena, jopa kolme kuukautta kesässä. Ympäri vuoden kävin Hesingin Puotilassa vanhainkodissa, missä äitini kuoli 1993, adventin alla pari kertaa kuukaudessa pitämässä hartauksia. Vuoroin Vartiokylän seurakunnan kanssa, kesäisin joka viikko yksin. Viime vuosina olen käynyt harvemmin. Parina vuonna olen ollut vain juhannus- ja joulujuhlissa. Artjärvellä olin sijaisena 12 vuotta, Askolassa n. 8 vuotta ja viime vuosina Pukkilasassa. Tarvetta on ollut pappien vapaa-aikalakien uudistuttua. Papin töistä olen pitänyt aina enemmän kuin varsinkaan yläasteen opetuksesta, arvattavista syistä.

Valma Luukka 1988

Valma Luukka 2012

*Olen opetellut
kääntämään
tietoisesti
vahingot ja
menetykset
opikseni.*

Yksityiselämässä olen opetellut kääntämään tietoisesti vahingot ja menetykset opikseni. Masentumaan en ole suostunut, vaikka olen joutunut aloittamaan tyhjistä monta kertaa. Kaikkein paras aika on ollut eläkkeellä vuodesta 1993. Olin ehkä onnistunut parhaiten yksityisyrittäjänä, mutta nyt olen saanut valita mieluisat tehtävät, vaikka laiskapäiviä en vielä ole maistanut. Pojat elävät omaa elämäänsä. Keijo Metsäsen kanssa rakensimme talon taas Askolaan, koska kumpikaan ei viihtynyt kaupungissa. Täällä on puhdas luonto ja pieni metsäpalsta, josta Keijo tekee polttopuut. Jos saamme olla ter-

veinä, voimme sanoa itseämme onnelliseksi.

Olen saanut Suomen Koivisto-Seuran kultaisen merkin Koiviston Viestin kirjoittajana, mistä olen ylpeä.

RANNAN SANOMAT

6.10.32 nro 40

Torihinnat 30.9.32

Ahvenet 3:-

Hauki 5:- 6:-

Haili 1:50 2:-

Perunat (5l) 2:-

Tomaatit 8:-

Omenat 6:- 7:-

Hauenkoukut Patalanlahdessa:

Laitoimme koulut lahdelle, jään alla oli vettä metrin verran. Aamulla vesi oli laskenut ja kala oli jäänyt pohjan ja jään väliin, se 3-4 kiloinen Tuuran kanssa sen sai sieltä pois. Veden pinta liikkui toisinaan paljon tuulien mukaan.

- Pentti Kyytsönen

Piripintaa myöten

Harvoin kylläkin, Koiviston salmeen eksyi suuriakin hailiparvia. Pietarin kalasaalista on monta totuutta ja valhetta: "Meillä oli vene piripintaa myöten hailia täynnä, naapurin venekunta soussi tuntitolkulla ja hyö ei saaneet mittään!"

Saaren länsipuoli oli kalaisempi paikka. Etenkin Hallikaisen veljekset kalastivat Putroinhiekan poukamissa saaden komeita haunvonkaleita.

- Leo Kaukiainen

Ravitsan pohjarivistä kalaa

Ravitsan pohjarivi oli hyvä kalapaikka, keväisin jäiden lähdön aikaan olen monta kertaa ollut soutamassa isällä verkon laskussa sekä nostossa, 5-7 harvaa verkkoa isäni laski lauantai-iltana, sunnuntai aamuna oli jännää mennä verkkoja katsomaan.

Patalan lahdesta lähti hyvin ankeriaita ja muita kaloja Rykirannan ja Riivalkaman välillä keväällä oli hyvät ankeriaspaikat pitkällä siimalla.

Pienhiekan ranta ja Satulan ranta, illalla laski ja aamulla meni nostamaan. Puolet tuli ankeriaita ja se oli aina varma tapaus, sinne oli aina kiire soutaa, veti niin että aivot notku, väliin airo katkesikin siinä menossa. Ravitsan länsipuoli oli keväällä kaunis, näkyi hyvin Hutkon rantaan, kuinka siellä kukki paljon tuomia, se oli silloin kaunis katsella.

- Aate Kokkalan muistelmista

Karjala 4.11.1910

Waltion omistama kalastuslaiva Nautilus on oleksinut jonkun aikaa paikkakunnalla tarkastelemassa koiwistolaisten runsasta hailin saantia (Kuntakokouksessa käsiteltyä).

Miun albumistain

Jämsänkoski
Perinnettä ja historiaa
Lokakuun Koiviston viestistä
että minne voi lähettää valokuvia
ja tietoa suvusta Koivistolta.
Äitini lähetti evakkolaistalolle
Koiviston Eistilästä, otti hän mukaansa
valokuvakansion. Siitä löytyi paljon
sukulaisia ja tuttavuuksia. Osa
on jäänyt tuntemattomiksi.
Olin 4v. kun lähdimme evakkoon
äidin, siskon ja veljeni kanssa
1939. Itselläni ei ole selvää
muistikuvaa kodistani Eistilästä.
Kävin kotiseutumatkalla 1995.
Tätini olivat mukana matkalla.
Heidän opastuksella löysin
kotini rauniot. Lähetän tässä
tiedot isäni Eemil Pielan suvusta,
jotka sain Mikkelistä.
Äitini Saimi Josefina Virkki.
Isoisäni Antton Virkki s. 14.1.1875
Eistilä 1. Paraisilla 1949
Isoitini Josefina Virkki os. Peippo
s. 24.2.1880 Vanhakylä 1. k. 1938
Koivisto

Lokakuun Koiviston Viestistä huomasin että sinne voi lähettää valokuvia ja tietoa suvusta Koivistolta.

Äitini lähetti evakkolaistalolle Koiviston Eistilästä, otti hän mukaansa valokuvakansion. Siitä löytyi paljon sukulaisia ja tuttavuuksia. Osa on jäänyt tuntemattomiksi.

Olin 4v. kun lähdimme evakkoon äidin, siskon ja veljeni kanssa 1939. Itselläni ei ole selvää muistikuvaa kodistani Eistilästä. Kävin kotiseutumatkalla 1995. Tätini olivat mukana matkalla. Heidän opastuksella löysin kotini rauniot. Lähetän tässä tiedot isäni Eemil Pielan suvusta, jotka sain Mikkelistä.

Äitini Saimi Josefina Virkki.

Isoisäni Antton Virkki s. 14.1.1875 Eistilä 1. Paraisilla 1949

Isoitini Josefina Virkki os. Peippo s. 24.2.1880 Vanhakylä 1. k. 1938 Koivisto

Kaija Kaarina Pöyhönen os. Piela. Jämsänkoski

Eemil ja Saimi Piela vihittiin 1934

Isäni Eemil Piela oikealla

Veljeni Hemmi Piela.

Siskoni Hilikka Piela.

Kaija Pöyhönen Piela.

Äitini serkut Vieno Pimiä ja Helmi Ratia

Isäni Eemil Piela vasemmalla

Oikealla Isäni Eemil Piela ja tuntematon.

Äidinisän Antton Virkin hautajaiset Malmin hautausmaalla. Minä adressi kadessa.

Kirjoja ja antiikkia

Ensiksi - Humaljoen rautatieasema jota aikaisemmin kyselin, siirrettiin vuonna 1925 Lievestuoreelle. Tietoja antoivat Jaakko Lenkkeri, Helena Palonen ja Jouni Reinikainen. Sylvi Kekkosen (Uino) asuminen Koivistolla selviäsi varmaankin Koiviston kirkonkirjoista. Mikäli jollakin on mahdollisuus se tarkistaa, niin tieto olisi mukava saada.

Talvella kirjoittamani kirjoja VELJEKSET KUIN ILVEKSET, Rahikainen ja Mooses perkele on myös myynnissä, sekä vuosien 1918-1919 kuvalehtien mainoksista painettuja kirjoja. Veljekset kuin ilvekset kirja kertoo Aunuk-

selaisen Nikolai Zaitsevin kertomuksia ajasta kun suomalaiset ja saksalaiset tulivat Aunukseen. Saksalaiset suorittamasta puhdistuksista ja kuinka suomalainen kenraali joka teki natsitervehdyksiä, ei niihin puuttunut.

Olen jututtanut Nikolaita kahtena kesänä, joten kirjan kertomus noudattaa niitä. Kirjassa on myös kertomus kuinka suomalaiset miehet autoivat Vepsäläisen nuoren Neuvostoliitosta suomen kautta länteen ja jossa myös presidentti Urho Kekkosen oli sormensa pelissä.

Mainoskirjassa on 172 sivua vanhoja mainoksia, joista suurin osa on Helsingistä sekä Viipuris-

ta. Se olisi hyvä joululahja mm. yrittäjille ja liikemiehille, joiden nykyiset mainokset ovat aika yksinkertaisia ja jopa "typeriä", myös KUIN PÄSSIÄ NARUSTA, vai tyhmä kansa on osa totta ja osa tarua.

Kuin taivaan linnut -kirja tuli kirjoitettua hieman liian myöhään näin koivistolaisia ajatellen, sillä Jörn Donner sanoi kun laitoin hänelle kirjan samana vuonna kun kirjan julkaisin - Jos olisin viisitoista vuotta nuorempi ja minulla olisi viisitoista minljoonaa rahaa, niin tekisin siitä elokuvan. Olishan elokuva varmaan sen jopa maksanut.

Aulis Soukka

Kirjoja voi tilata:

Aulis Soukka Puutarhurintie 16, 40400 Hamina, 0400 412 650.

Kirjotuksi ja kuulumissii

Kortti Koivistolta Kaitaisiin

Tädin valokuvakansiosta löytyi mielenkiintoinen postikortti

Olen jo aiemmin kirjoittanut kuinka mammani Joosefina Suurhasko lähti vuonna 1919 Koiviston Kaalialan kylästä piiksi Miehikkälään. Katsomaan sitä suurta maailmaa. Toiveistaan huolimatta hän joutui Miehikkälän Muurikkalan Kaitain kylään, kauaksi met-

sän keskelle. Hän totesi: ”Osaako tänne taivaan linnutkaan tulla?”

Liekö Leopold-veli aavistanut jotakin kun laittoi siskolleen postikortin, joka on päivätty Koivistolla 25.10.1919. Kortissa oli teksti: Kun kyyhky pieni lentää sun ikkunasu luo, niin muista

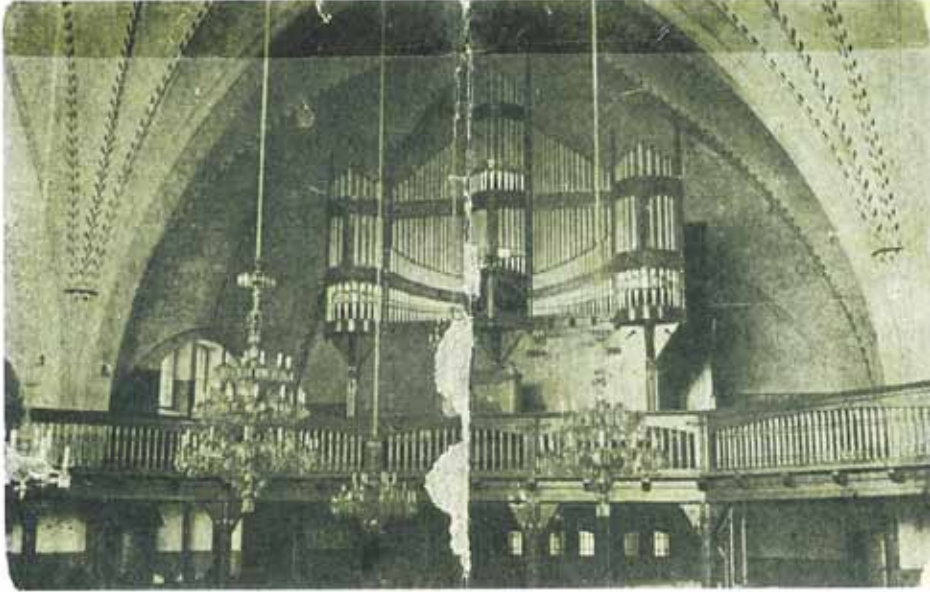
silloin, että se minultakin tervehdyksen tuo.

Kortista on postimerkki kadonnut, mutta Koiviston postileima saa mielen herkäksi. Kortin kuvassa on Koiviston kirkon urut. Näin tuli mammalle myös kuva rakkaasta kotikirkosta.

Mielenkiintoista on, että mamman sukunimi on kortissa lyhennettynä Hasko. Lienee ollut tavanomaista silloin. Samoin kotikylä on nimellä Kaalela. Veli kuitenkin on laittanut nimensä Leopoltiksi, vaikka häntä Leupoksi kutsuttiin.

Kortin myötä Hauskaa syksyä lehden lukijoille! Seuratkaa taivaan lintuja, ne tuovat aina terveisiä!

Terttu Ravi

Koiviston yhteiskoulu antoi hyvät eväät elämälle

90-vuotista koulua muisteltiin juhlakahveilla Virolahdella.

Koiviston yhteiskoulun rehtori Hilda Myyryläinen oli niin vaikuttava persoona, että oppilaat muistelevat häntä kunnioittavasti ja lämpimästi vielä vuosikymmenien kuluttua. Myky, kuten häntä kutsuttiin, oli muistelujen pääosassa myös Koiviston yhteiskoulun 90-vuotisjuhlakahveilla Virolahdella viime viikolla.

Juhlatilaisuuteen osallistui seitsemän Koiviston yhteiskoulun oppilasta 1940-luvulta, jolloin koulu oli evakossa Haminassa. Omia muistoja Mykystä oli myös kahdella nuoremmalla oppilaalla, jotka kävivät oppikoulua sen jälkeen kun Koiviston koulu oli muuttanut Virolahdelle ja saanut uuden nimen Virolahden yhteiskoulu.

Hilda Myyryläinen oli niin vaikuttava opettaja, että melkein niiasin Hildan kuvallekin niin kauan kuin se oli koulun aulassa, virolahtelainen Katriina Muurman muisteli rehtorin tekemää vaikutusta 1960-luvun alkupuolen koululaiseen.

Koivistolta kotoisin oleva Pirkko Hanttu kävi oppikoulun evakkotyttöinä Haminassa heti sotien jälkeen. Siihen aikaan ei ollut itsestään selvää, että vanhemmilla oli varaa lähettää lapsiaan opintielle. Eikä kaikissa keskikouluissa tuettu lasten koulunkäyntimahdollisuuksia yhtä paljon kuin Koiviston koulussa. Koululaiset ymmärsivät sen itsekkin.

Hilda Myyryläinen viestitti meille, miten suuri etuoikeus oli käydä koulua, miten tavaton taloudellinen uhraus se oli vanhemmille, että me saimme käydä koulua. Hilda piti kovan kurin, mutta meillä oli tunne, että opettajat toimivat kaikessa oppilaiden parhaaksi. Opettajat tekivät valtavasti ylimääräistä, pyyteetöntä työtä evakkolapsien hyväksi.

Hilda Myyryläisen lisäksi Koiviston koulun oppilaat muistavat suurella arvostuksella Alma Klemolaa ja Kerttu Laurikaista. Klemola ja Laurikainen kuuluivat koulun opettajakuntaan jo Koivistolla, ja koko kolmikko jäi eläkkeelle vasta Virolahdella 1960-luvun alkupuolella.

Tämä kolmikko teki valtavan työn Koiviston yhteiskoulussa. He toivat koulun Koivistolta Haminan ja perustivat omilla rahoillaan oppilaskodin kauempana asuville koululaisille. Omia rahojaan he käyttivät moneen muuhunkin asiaan koulun hyväksi, Pirkko Hanttu muisteli juhlakahveilla.

Haminan evakkovuosien aikana Koiviston yhteiskouluun hakeutui myös haminalaisia ja virolahtelaisia lapsia, vaikka tarjolla olisi ollut myös Haminan yhteislyseo, jonka tiloissa Koiviston koulu toimi evakossa.

Haminalaisten vanhempien mielestä Koiviston koulussa sai parem-

man opetuksen kuin Haminan koulussa, vuonna 1945 Koiviston yhteiskoulussa aloittanut haminalainen Juhana Könönen perustelelee.

Samasta syystä Koiviston koulun valitsi myös paljasjalkainen vehkalahtelainen Erkki Kapiainen. Valintaansa hän ei ole katunut.

Sain tehdä tuttavuutta evakomatkalta lähteneiden kanssa. Evakkoretki heijastui kaikkeen. Oppitunnitkin pidettiin siellä missä vapaata tilaa sattui olemaan, jos oli missään. Omista tavaroista oppi pitämään huolta, kun kulki paikasta toiseen. Oppi pitämään hyvien opettajien neuvoista, oppi elämässä tarpeellisia taitoja.

Haminalaisten oppilaiden taivon Kapiainen siirtyi Haminan yhteislyseoon sen jälkeen, kun Koiviston koulu muutti Virolahdelle. Vertailua koulujen paremmuudesta pystyi tekemään käytännössä.

Haminan koulussa ei saanut samanlaista elämäntunnetta kuin Koiviston koulussa. Selvisimme sielläkin, mutta monta kertaa muisteltiin haikeana Koiviston koulua. Ja olen edelleen kiitollinen siitä, että sain kouluajoina tehdä tuttavuutta karjalaisten kanssa.

Kapiaisen käsityksen mukaan Koiviston koulu oli kuin äiti tai isä niille lapsille, jotka joutuivat lähtemään pois omalta kotiseudultaan.

Samaa mieltä on Virolahden Ala-Urpalan kylästä kotoisin ole-

90-vuotista Koiviston yhteiskoulua muisteltiin kahvitilaisuudessa Virolahden yläkoululla viime viikolla. Paikalla olivat Pirkko Hanttu (vasemmalla), Zoja Puska, Juhana Könönen, Saara Laine, Erkki Kapiainen, Anna-Liisa Timperi, Timo Kurkela, Katriina Muurman ja Taisto Kärkkäinen.

– Kuri oli tiukka, mutta koulua ei pelätty, vaan sinne oli turvallista mennä.

va, myöhemmin Miehikkälään evakkolapsena päätyneen Taisto Kärkkäisen.

Opettajat pitivät tavattoman paljon huolta oppilaista. Olen edelleen vakuuttunut Koiviston koulun erinomaisuudesta lasten kasvatukseen myötävaikuttajana,

opetusministeriössä pitkän työuran tehnyt Kärkkäinen sanoo.

Juhana Könönen luonnehtii, että Koiviston yhteiskoulu oli ennen kaikkea turvallinen koulu.

Kuri oli tiukka, mutta koulua ei pelätty, vaan sinne oli turvallista mennä. Myös koulun inhimillisuus oli huomionarvoista. Vaikka koulun varat olivat tiukoilla, me köyhistä oloista tulleet lapset saimme vapaaoppilaan statuksen.

Vapaaoppilaana Koiviston kouluun pääsi myös Virolahdelta kotoisin oleva, Ruotsissa sotilapsena ollut Saara Laine, o.s. Urpalainen.

Koiviston koulu antoi hyvät eväät elämälle, Laine kiteyttää 1940-luvun puolivälin jälkeen Koiviston yhteiskoulua käyneiden tunnot.

Marju Perilä / Kaakonkulma-lehti

Onnitteluit' ja muistamissii'

ANNA-KAISA HIEDANNIEMI on suorittanut Helsingin yliopistossa Kasvatustieteen maisterin tutkinnon.

Isä Pekka Karvonen Koiviston Kiiskilästä.

Tällä palstalla julkaisemme onnitteluja. Aineisto digitaalisena otsikolla: Koiviston viesti/onnittelut, sähköpostitse osoitteeseen: studio@salokanneltoivonen.fi. Muussa tapauksessa, aineisto: Studio Salokannel Et Toivonen, Hämeenkatu 5, 15110 Lahti.

Kuvien lähetyksellä omalla vastuulla. Kuvat palautetaan vain jos mukana on osoitteellinen kirjekuori postimerkkeineen.

Tääl' tapahtuu

Turun ja Ympäristön Koivistolaiset

KÄSITYÖKERHO kokoontuu Kajuutassa torstaina 22.11 klo 15 Opetellaan lautanauhojen tekemistä

Perinteinen lämminhenkinen JOULUJUHLA 8.12.2012 klo 15 Birgittasalissa, Ursininkatu 15 A Turku
Jouluista ohjelmaa, ruokailu maittavasta noutopöydästä. 22€
Varaa pieni paketti pukinkonttiin. Ilmoita tulostasi Hanna Silfverille 23.11 mennessä.
Puh. 040-7711425, 02-2432940, hannahiiri@luukku.com

Helsingin Koivistolaiset ry.

kutsuu jäseniään yhdistyksen pikkujouluun perjantaina 30.11.2012 klo 18.00 Karjalatalon Karelia-ravintolaan. Tarjolla on joulupuuroa ja torttukahvit sekä mukavaa yhdessäoloa ja arpajaiset. Tuo tullessasi nimetön lahja (sellainen, joka sinulle itsellesikin kelpaisi). Olisi mukavaa jos ilmoittaisit tulostasi etukäteen 26.11. mennessä puh. 050-5165651, jottei puuro pääse loppumaan kesken. Kiitos ja tervetuloa!

Tammikuun tupailtaa vietämme Sortavala-salissa tiistaina 15.1.2013 klo 18. Helmikuussa tupailta on 12.2.2013 samoin klo 18, ja maaliskuussa kokoonnumme joukolla yhdistyksemme vuosikokoukseen Sortavala-saliin tiistaina 12.3.2013 klo 18. Kokouksen jälkeen on tupailta entiseen malliin.

Mukavaa loppusyksyä ja sitä seuraavaa adventtiaikaa kaikille!
Voikaa hyvin!

Johtokunta

Joululahjaksi kirjoja

Koivisto pähkinänkuoressa	10 €
Koivistolaiset evakossa	25 €
Koiviston arkielämää	25 €
Koiviston merenkulun historia	8,5 €
Honkalaivat ja halkolastit	8,5 €
Koiviston historia	15 €
Länsikannaksen murrehistoria	8,5 €
Sanaparsii Koivistolt	8,5 €
Neljännesvuosisata lottatyötä Koivistolla	5 €
Kannakselaistytöstä evakoksi tynkä-suomeen	5 €
Koiviston Yhteiskoulu, matrikkeli	5,5 €
Merenkävijän muistelmia	5 €
Koiviston kolmet kasvat	6 €
Kurkela-Hoikkala kuvina	20 €
Koivisto-Koivisto, laulukirja	15 €
Koivisto-vaakuna, postimerkki, I-luokka	2 €
Lisäksi postimaksu	

Tilaukset
Koivisto-Säätiö c/o Pertti Hoikkala
Vanha Veckjärventie 11, 06150 Porvoo
koivisto-saatio@kolumbus.fi

Karhulan ja ympäristön koivistolaiset

Vietämme pikkujoulua kahvila Serviisissä lauantaina 1.12.2012 kello 16, os. Vesivallinaukio 3 (Karhulan torin laidassa).

Ilmoittautumiset 24.11. mennessä
Marja-Liisa Montoselle p. 05063738

Tervetuloa!
Johtokunta

Perniön ja ympäristön Koivistokerhon

perinteistä joulujuhlaa vietetään 10.12.2012 klo 18.00 alkaen Perniön Seurakuntatalossa.

Tervetuloa!
Johtokunta

Vanhan Ajan Kuusijuhla

Su. 9.12.2012 alk. klo. 15 Pornaisten Kuusistolla, Kirkkotie 200

- ❖ Keskiajan tutkija **Satu Hovi** kertoo sanoin ja kuvin joulunvietosta keskiajalla
- ❖ Varttuneempi väki muistelee jouluja Koivistolla
- ❖ Yhteislaulua
- ❖ Pientä ajankohtaista syötävää ja juotavaa
- ❖ Arpajaiset
- ❖ Vapaa pääsy etukäteen ilmoittautuneille

Ilmoittautumiset 5.12.2012 mennessä sähköpostilla paivi.rikkola@kotikone.fi tai puh. 040 5091549

Tervetuloa !

Vatnuorin Kyläyhdistys ry.

***Muista Koivistotuotteet,
kun hankit joululahjoja.***

*Tilauksia ottaa vastaan
Marja-Leena Montonen
Susisuontie 36, 06200 Porvoo.
pub. 019-668 811, 040-500 5026*

KOIVISTON AUTO

www.koivistonauto.fi

Tilausajot ja Ryhmämatkat
18-50 paikkaisilla autoilla

TTMATKAT OY

Tapani Teikari
Pornainen
+358(0)408291824
tapani.teikari@ttmatkat.fi
www.ttmatkat.com